

Aksa Tufanı ve Filistin Duyarlılığımız Hakkında Bir Değerlendirme

Mücahit Gültekin, 20 Haziran 2024

<https://islamianaliz.com/makale/20563077/mucahit-gultekin/aksa-tufani-ve-filistin-duyarlilikimiz-hakkinda-bir-degerlendirme>

Siyonizm kavramı ilk kez 1885 yılında Viyanalı Yahudi yazar Nathan Birnbaum tarafından kullanılmıştı. Ondan on iki yıl sonra, 28 Ağustos 1897’de, Theodor Herzl ilk dünya Siyonist kongresini İsviçre’nin Basel kentinde topladı. Bu kongrenin ardından ilk Dünya Siyonist Örgütü kuruldu. Yani bundan tam 127 yıl önce...

O günlerde, yaklaşık 50 yıl sonra Filistin topraklarında bir İsrail devleti kurulacağına sanırım Theodor Herzl ve birkaç kişiden başka inanan yoktu. Böyle bir şey tahayyül bile edilemez, birine söyleseniz güler geçerdi; Yahudiler de dahil.

Nitekim Theodor Herzl kongreden sonra günlüğüne “*Yahudi devletini ben Basel’de kurdum, eğer bugün bunu yüksek sesle söyleseydim, istisnasız herkes bana gülecekti. Belki beş yıl; ama kesin olarak 50 yıl içinde herkes bunu öğrenmiş olacak*” diye yazmıştı. Herzl haklıydı. O günlerde Filistin topraklarında bir İsrail devletinin kurulacağına kimse inanmıyordu.

Alptekin Dursunoğlu Kayıp Direniş kitabında (s.91, 92) şöyle yazıyor: “Yahudi hahamlar, Herzl’in fikirlerinin ne kadar gerçekçi olduğunu yerinde gözlemlemek için Filistin’e bir araştırma heyeti göndermiş, heyetteki iki haham yaptıkları incelemeden sonra Viyana’ya çektikleri telgrafta ‘*Gelin çok güzel; ancak çoktandır başka bir adamla evli.*’ demişlerdi.”

Buna rağmen Yahudi şair Naftali Herz Imber’in yazdığı “Hatikvah” (Umut) şiiri 1897’deki kongrede, kurulacak İsrail devletinin milli marşı olarak kabul edildi.

Theodor Herzl Basel’deki kongreden 7 yıl sonra, 3 Temmuz 1904’te öldü. Fakat Siyonist proje yoluna devam etti. Siyonistler 1897’de ilan edilen “*Siyonizm, Yahudi halkı için Filistin’de resmen ve kanunen garanti edilmiş bir yurdun kurulmasına çalışmaktadır*” hedefine sadık kaldılar. Sadece bir hedef belirlemekle kalmadılar bu hedefe ulaşmak için 4 maddeden oluşan bir program çerçevesinde hareket ettiler (Dursunoğlu, 2023, s. 360):

-Filistin’de bir yurt edinilmesi için çalışılacak

-Her yerdeki Yahudiler dernekler ve federasyonlar halinde örgütlenecek

-Yahudi ulusal bilinci güçlendirilecek

-Gerekli devletlerin desteğinin sağlanması için çaba harcanacak

Bu program çerçevesinde -gerçekleştirdikleri katliamların/soykırımların dışında- diplomasi, eğitim, ekonomi, edebiyat, sanat, felsefe, bilim ve teknoloji gibi alanlarda çalışmalarını durdurarak bilmeksizin sürdürdüler. Dönemin siyaset, sanat ve bilim çevrelerinden Siyonist proje için destek aldılar. Örnek vermek gerekirse bunlardan biri de Albert Einstein idi. Einstein, 1919 yılında Berlin'i ziyaret eden Dünya Siyonist Örgütü'nün 1911-1914 yılları arasında başkanlığını yapan Kurt Blumenfeld'e (İsaacson, 2018: 286): *“Bir insan olarak milliyetçiliğe karşıyım. Ancak bir Yahudi olarak, bugünden itibaren Siyonist ülkenin destekçisiyim.”* demişti.

Siyonistler sadece “dini” bir motivasyonla hareket etmiyor, adım adım gerçekleştirecekleri askeri ve stratejik projeler hazırlıyor ve hayata geçiriyorlardı. Hedeflerine ulaşmak için ulusal ya da uluslararası pek çok kurum kurmuşlardı. Bütün bu çabaların sonucunda 14 Mayıs 1948'de insanlık tarihinin en acımasız, en akıl dışı ve en ahlaksız projelerinden biri hayat buldu: İsrail devletinin kuruluşu ilan edildi. 1897'de Basel'de kabul edilen “Hatikvah” İsrail'in ulusal marşı oldu. Dahası ilerleyen yıllarda İslam ülkelerinin bir kısmını da “iki devletli çözüm” adı altında bu insaf, izan ve insanlık dışı projeye ikna ettiler.

Tarihin en ahlaksız ve insanlık dışı projesi olsa da şunu kabul etmemiz gerekiyor: Siyonistler İsrail ideali için ne gerekiyorsa onu yapmışlardır. Bir hayali teoriye, teoriyi kurumlara, kurumları siyasal bir gerçekliğe ve bu siyasal gerçekliği uluslararası bir kabule/onaya dönüştürmeyi başarmışlardır.

Bu başarının ardında -bütün acımasızlığına, akıl dışılığına ve ahlaksızlığına rağmen- dağılmayan bir kararlılık; ilgi, dikkat ve konsantrasyon bulunmaktadır. Ama bu başarının arkasındaki asıl sebep; İslam dünyasının stratejik önceliklerini doğru tespit edememesi, teslimiyetçilik, sabırsızlık, tefrika ve küçük hesapçılık gibi faktörlerdir.

Gerçekten de İslam dünyası uzun yıllar Filistin'in özgürlüğü için takip edilecek özgün bir program ve gerçekçi bir yöntem geliştirememiş; Filistin ağıtlara, mersiyelere, yakarışlara konu olmaya devam etmiştir. Filistin'e olan ilgi Gazze'nin bombalandığı zamanlarda artmakta ardından yine herkes kendi özel gündemine geri dönmektedir. İsrail'in bombalarıyla artan duyarlılık, ortalık biraz durulur gibi olunca sönümlenmektedir. Kabaran öfke ve hüznü uzun vadeli, sabırlı ve sonuç alıcı bir yürüyüşe dönüşmemektedir. Merhum Akif Emre, 2014'te İsrail'in Gazze'ye “Koruyucu Hat” operasyonunu gerçekleştirdiği günlerde bunu yalın bir

şekilde ifade etmiştir: “Her İsrail saldırısında kabarıp sönen öfke selinden ibaret tepkilerle Filistin kurtarılmıyor”.

Kuşkusuz bu öfke selinin sonuç alıcı gerçekçi bir projeye dönüştürülememesi kitlelerin duyarlılıklarını israf etme anlamına da geliyor. Bunun daha tehlikeli bir sonucu da var: Zamanla bu öfkenin yatışması ve İsrail bombalarına kitlelerin alışması; diğer bir ifadeyle “İsrail gerçeği”nin kabul edilmesidir. Nitekim Aksa Tufanı’nın hemen öncesindeki durum bunu göstermektedir. Örneğin savaşın başlamasından sadece 34 gün önce TC Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın resmi web sitesindeki “*Bakan Bayraktar, İsraili Mevkidaşı İle ‘Enerji İşbirliğini’ Görüştü*” başlıklı haberine bakalım:

“Bakan Bayraktar, X sosyal medya platformundan, İsrail Enerji Bakanı Katz ile görüşmesine ilişkin paylaşımda bulundu. Söz konusu görüşmede, doğal gaz başta olmak üzere enerji alanındaki ikili ve bölgesel işbirliği imkanlarını değerlendirdiklerini belirten Bayraktar, ‘Sayın Katz’ın yaptığı davet kapsamında en kısa sürede İsrail ziyaretimizi de gerçekleştirmeyi planlıyoruz.’ ifadelerini kullandı.

İsrail Enerji Bakanı Israel Katz da sosyal medya platformu X’ten yaptığı açıklamada, şunları kaydetti: ‘Türkiye Enerji Bakanı Alparslan Bayraktar ile verimli bir sohbet gerçekleştirdik. Enerji işbirliğimizi yenilemenin olanaklarını tartıştık. Başbakan Netanyahu, Cumhurbaşkanı Erdoğan’la görüşme amaçlı (Türkiye’ye) bir ziyaret planlarken, bölgesel işbirliği açısından umut verici bir dönemden geçiyoruz. Bizi izlemeye devam edin.’”[1]

Özetle Aksa Tufanı’nın hemen öncesinde Türkiye, İsrail’le ilişkilerini güçlendirme yolunda ilerliyordu. Nitekim 9 Mart 2022 tarihinde İsrail Cumhurbaşkanı Herzog Türkiye’ye gelmiş, o görüşmede de “enerji işbirliği” ön plana çıkmıştı.[2]

Bu ve benzeri haberler Filistin duyarlılığımızın ortalık “sakin” olduğunda takip, talep ve baskı içeren bir programa dayanmayışının bir göstergesi olarak görülebilir. Diğer taraftan İsrail’le kurulan bu ilişkinin Türkiye kamuoyunda ciddi bir şekilde sorgulanmaması ya da infial yaratmaması, Filistin hassasiyetimizin yukarıda sözünü ettiğim faktörlerle malul olmasıyla da ilişkilidir. Bu maluliyet kendisini Aksa Tufanı sürecinde de göstermiş, eylemlerimiz yaklaşık 7 ay boyunca İsrail’le yapılan ticareti engellemeye yetmemiş ya da bu ticareti kesmeye yönelmemiştir. Dahası, Filistin duyarlılığına sahip olan kesimlerin bir kısmı bu ticareti savunmuş, İsrail’le ilişkinin “reel politik” gereği makul olduğunu savunabilmişlerdir.

Durum böyleyken Türkiye’nin İsrail’i bir devlet olarak tanıyan olma gerçekliğinin nasıl değiştirileceğine ilişkin bir gündemin olmaması anlaşılabilir bir şeydir.

Ülkemizdeki Filistin duyarlılığının samimiyeti ve içtenliğinde şüphe yok diye düşünüyorum. Ancak bu duyarlılığın doğru bir felsefeye, ahlaki bir temele ve sonuç alıcı bir yönteme sahip olmaması gibi bir sorunumuz var.

Aksa Tufanı hem bu sorunlara çözüm bulunması hem de bu duyarlılığın nasıl örgütleneceği konusunda da önümüzü aydınlatmıştır.

Her şeyden önce Aksa Tufanı, Filistin duyarlılığının bir direniş felsefesine dayalı olması gerektiğini bizlere göstermiştir. Direniş felsefesi, soykırım rejimini tanımama; Filistin nehirlerden denize özgür oluncaya dek mücadeleye devam etme ve bu uğurda her türlü fedakarlığı göğüsleme anlamına gelmektedir. Bunun bizim ülkemizdeki karşılığı ilk planda İsrail'e ekonomik ve siyasi ambargo uygulamaktır. Direniş örgütlerinin desteklenmesi de Filistin duyarlılığının bir gereğidir.

Filistin duyarlılığı sabır, fedakârlık, metanet, yılgınlık göstermeme, birliktelik gibi erdemleri gerektirmektedir. Çünkü İsrail ve Batılı ortakları, "Filistin duyarlılığını" çeşitli gerekçelerle cezalandırma yöntemini kullanmaktadır. Bunların arasında kaos ve tefrika çıkarma, ekonomik yaptırımlar, yalnızlaştırma ve itibarsızlaştırma gibi seçenekler yer almaktadır. Ancak sabır ve metanetle hareket etme bu yöntemleri boşa çıkaracaktır. Aksa Tufanı'nın başladığı günlerde oluşturulan manipülasyon atmosferinin birkaç ay sonra HAMAS lehine dönmesi bunun önemli bir kanıtıdır.

Fakat bunlar arasında "birliktelik/vahdet" erdeminin Filistin duyarlılığını israf etmeme açısından önemli bir yeri olduğunu belirtmemiz gerekiyor. Filistin gerek mezhep temelinde, gerek kavmiyet temelinde gerekse hizip temelinde yürütülen ayrımcılıkları boşa çıkarmak için önümüze konulmuş ilahi bir fırsattır. Mezhep ayrımı yapmadan, kavmiyet ayrımı yapmadan ve hatta din ayrımı yapmadan Filistin davası ekseninde buluşabiliriz. Bunun çok büyük bir bereketi olacaktır. Şüphesiz Allah'ın hesabını bizler bilemeyiz ama benim anladığım kadarıyla Filistin hakkındaki ilahi hesap herkesi bu projeye dahil olmaya yöneltiyor. Aksa Tufanı'yla birlikte daha da görünür olan yeni denklem de bunu gösteriyor. Gazze'de Filistin Halk Kurtuluş Cephesi (FHKC) ve İslami Cihad gibi sol ve İslamcı ideolojilere sahip direniş örgütleri bir araya gelirken, Kuzey'de Şii Hizbullah, Yemen'de Zeydi (ve Şafii) Ensarullah Filistin direnişinin öncü hareketi Sünni HAMAS'la aynı cephede aynı düşmana karşı mücadele etmektedir. Şimdi bu mücadelenin bayrağı yavaş yavaş Batılı ülkelerde de -düşünce düzeyinde de olsa- dalgalanmaya başlamıştır.

Diğer taraftan Filistin duyarlılığının sonuç alıcı bir yönetime sahip olması gerekmektedir. Bu noktada kitap, dergi, arşiv çalışmaları ve akademik çalışmalar gibi Filistin bilincini arttıran “düşünce temelli” çalışmalar; marş, ezgi, tiyatro, şiir vb. gibi “duygu temelli” çalışmalar ve protestolar gibi “eylem temelli” çalışmaların hepsine ihtiyaç vardır. Burada özellikle eylem temelli çabaların soyut ve afaki değil, somut taleplere dayanması önemlidir. Aksa Tufanı sürecinde “ticaretin kesilmesi” gibi somut bir taleple yürütülen eylemlerin siyasi irade üzerinde etkili olduğunu ve sonuç alındığını gördük. Yine İsrail ve İsrail’le ilişkili şirketlerin ürünlerinin boykot edilmesinde de giderek yaygınlaşan bir bilincin yerleştiğini gözlemliyoruz.

Bunlarla birlikte somut ve sahii taleplere hanel getiren yaklaşımlara mesafeli duran bir tutum ayrıca önem taşımaktadır. Burada bir noktayı da ifade etmekte fayda var: Her sosyal ve siyasal hareket sahaya çıktığında gerek söylem düzeyinde gerekse eylem düzeyinde bazı yanlışlar yapabilir. Önemli olan bu yanlışlardan da öğrenmektir. Bu yanlışları içeride bir krize dönüştürmeden bir öğrenme fırsatına dönüştürebilsek Filistin duyarlılığı daha da olgunlaşacaktır.

Alptekin Dursunoğlu Kayıp Direniş kitabında “Siyonistlerin Programı Arapların Programsızlığı” başlığı altında Filistin’in kaybedilmesinin temel sebeplerinden biri olarak Siyonistlerin belirli bir program çerçevesinde hareket etmesini, buna karşılık ise Arapların ve İslam dünyasının buna karşı koyacak bir plan ve programdan yoksun olmasını gösterir. “*Çünkü program yapmak kolektif bir akıl ve kolektif bir liderlik gerektiriyordu*” diyen Dursunoğlu, “*Kendilerine ait bir programı olmayan Araplar kendilerine ait yurdun tamamını kaybetme ihtimaliyle karşılaşınca İngiltere’nin Mac-Donald Planı’na tutundular*” tespitini yapar (s.363-364).

Gerçekten de “Filistin davamız” dememize rağmen yaklaşık bir yüzyıldır Batılıların sunduğu plan ve programlarla İslam dünyasının hareket etmiş olması başlı başına sorgulamamız gereken bir durumdur. Bugün bile hâlâ “İki Devletli Çözüm” gibi İsrail işgalini onaylayan programlara tevessül edilmesi trajiktir.

Ancak direniş cephesinin kendine özgü felsefesi, ahlakı ve yöntemiyle ortaya koyduğu Aksa Tufanı Filistin dostlarının önüne sahii bir yol açmıştır. Bu yol büyük emeklerin, uzun ve meşakkatli bir çabanın, çok değerli tecrübelerin, yüce fedakarlıkların ve şehitlerin bu uğurda verdikleri kanların sonucunda açılmıştır. Bize düşen bu yolu genişletmek, tahkim etmek, korumak ve yılmadan bu yolda yürümektedir.

Ŗüphesiz ki bu yolun sonu Mescid-i Aksa'ya çıkacaktır. Bu yolun sonu, Filistin'in özgürlüğüne çıkacaktır. Bu yolun sonunda doğunun ve Batının muhtazaf haklarıyla ellerimiz buluşacaktır. Çünkü direniş cephesi aynı zamanda insanlık cephesidir.

[1] <https://enerji.gov.tr/haber-detay?id=21174>

[2] <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-60672177>